

Haakon Kvenna Veum

Leder hovedutvalg barn og unge

Klage/innsjutt på varslet nedleggelse av Lommedalen Barnehage avdeling Bærums Verk

For foreldregruppen ved Lommedalen barnehage avd. Bærums Verk kom det som en stor overraskelse, og vi reagerte med vantro når Bærum kommune forslår nedtak av en så ny barnehage. I tillegg er det nok en gang samme foreldregruppe som skal rammes av kommunes planlegging, eller mangelfulle sådan.

Etter møte med Kommunalsjef Erik Førland, seksjonsleder Monica Andersen og barnehagens bestyrer Siw J.S. Kulen, onsdag 21 oktober. og forespurt innsyn i dokumentasjon for avgjørelsen sendt 08.10.2020, som ikke er besvart, er vår oppfattelse at det er flere kritikkverdige forhold i kommunens analyse og fremgangsmåte i denne saken. Vi mener bl.a. at det foreligger brudd på varslingsplikten i henhold til arbeidsmiljøloven.

Kritikkverdige forhold vi kommer til å redegjøre for under er:

- Kommuniserte kriterier for nedtak
- Medvirkning
- ROS-analyse
- Innholdet i ROS analysen

Foreldregruppen ber om at våre spørsmål og prosessen gjennomgås, og at alternative løsninger vurderes, hvor barnas beste blir ivaretatt på en forsvarlig måte. Vi forstår at kommunen har mange hensyn å ivareta, men vi mener det er kritikkverdig å fremme et slik forslag uten å ha gått i dialog med de berørte parter i forkant. Vi inviterer til en konstruktiv dialog der vi kan se på alternative løsninger som ivaretar de ansattes, og barnas behov, på en mer forsvarlig måte.

Forslag til alternativ løsning:

- Vi foreslår at vår barnehage sammenslås med Helset barnehage (avd. Skollerudveien og Helset, fremfor et nedtak.
- Dette gjør det mulig at de ansatte kan følge vår barnegruppe videre. Det er de ansatte som utgjør tryggheten for våre barn, så det er uaktuelt at ikke et forsvarlig antall ansatte ikke følger barna over i ny barnehage. Dette er ikke ivaretatt i dagens forslag.
- Søsken er ikke garantert plass i samme barnehage i dagens forslag, vi ber om at dette endres slik at søsken er garantert plass.
- Helsethusene har behov for oppgradering, dette bør gjøres i forkant av nytt barnehage år 21/22.

Kommuniserte kriterier for nedtak

Foreldregruppens kommentar: At kommunedirektørens begrunnelse for nedtak av vår barnehage ikke er forankret i gyldige kriterier i det foreslåtte Handlingsprogram for 2021-2024(HP).

I HP 21-24 fremkommer det tre eksplisitte kriterier som legges til grunn for det styrte nedtaket av barnehager og barnehageplasser. Disse er (1) enkelte mindre kommunale barnehager, (2) barnehager med lavere innsøking og (3) barnehager som har stort vedlikeholdsetterslep. I en bisetning legges det til at kommunalsjefen vil redegjøre for hvilke barnehager dette gjelder i en ekstern sak som vil bli fremmet for politisk behandling. Det er rimelig å forvente at kommunaldirektøren i denne eksterne saken vil føre argumentasjon som er i tråd med handlingsplanens kriterier til nedtak. Vi finner det derfor svært problematisk at kommunalsjef Erik Førland, på informasjonsmøte for foresatte i barnehagen den 21.10, trekker frem helt nye «kriterien» for utvelgelse av barnehager for styrt nedtak. I kommunalsjef Erik Førland sin presentasjon fremkommer «andre instansers behov for utvidet arealkapasitet» som et hovedargument. Således er argumentasjonen for nedtak av vår barnehage ikke forankret i de eksplisitte kriterier kommunisert gjennom HP. Dette er problematisk av flere grunner. For det første av den åpenbare grunn at det kan synes som om kommunen ikke forholder seg til egen Handlingsplan og de kriterier som der er fremsatt. For det andre fordi en slik argumentasjon og bruk av «skjulte» eller i beste fall underkommuniserte kriterier gjør det tilnærmet umulig for utenforstående å ettergå saksgang.

Foreldregruppen stiller spørsmål ved hvilke andre barnehager som har blitt vurdert i denne prosessen og hvilke kriterier de har blitt vurdert etter.

Medvirkning

Foreldregruppens kommentar: At den lovfestede retten til medvirkning i prosessen ikke er oppfylt.

Dette punktet må sees fra to ulike perspektiv; de ansattes og foresattes.

Vi vil belyse de ansattes perspektiv først, da vi mener det er her det er begått den største prosessuelle feilen. Til grunn for den videre argumentasjonen ligger de ansatte rett, hjemlet i Arbeidsmiljøloven §4-1, 1. ledd, til et fullt ut forsvarlig arbeidsmiljø ut ifra en enkeltvis og

samlet vurdering av faktorer i arbeidsmiljøet som kan innvirke på arbeidstakernes fysiske og psykiske helse og velferd.

Videre er det nedfelt i AML §3-1 1. ledd at arbeidsgiver skal sørge for at det utføres systematisk helse-, miljø-, og sikkerhetsarbeid på alle plan i virksomheten og at det (jf. 2. ledd, bokstav c) kartlegges for farer og problemer og på bakgrunn av dette foretas risikovurderinger.

Under informasjonsmøtet den 21.10 stiller foreldregruppa direkte spørsmål til kommunalsjef Erik Førland om både når og gjennom hvem de ansatte har blitt gitt muligheten til å medvirke i denne prosessen. Det henvises til HP der det står eksplisitt at «den administrative prosessen har involvert ledere, tillitsvalgte og vernetjenesten». Basert på dette kan det virke som om alt er gjort «etter boka». På ytterligere spørsmål fra foresatte utdyper Erik Førland at dette i praksis har betydd at kommunen har informert Hovedverneombud om prosessen. De ansatte og det lokale verneombudet fikk informasjon kun få dager før informasjonen gikk ut til foreldregruppa og det kan regnes som offentlig kjent. Dette er i beste fall problematisk og i verste fall lovstridig. I AML §6-2 er det nedfelt at «verneombudet skal tas med på råd under planlegging og gjennomføring av tiltak som har betydning for arbeidsmiljøet». Vi har for det første uthevet «verneombudet» - forstått som det lokale verneombudet. Det holder ikke å, som Erik Førland gjør, argumentere inn at HVO er informert. HVO sin rolle er å samordne virksomheten. HVO har en koordinerende rolle (jf. Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning, §3-5). For det andre har vi uthevet det faktum at lokalt VO skal tas med på råd under planlegging og gjennomføring. For at en reell rett til medvirkning skal foreligge, betyr dette at det lokale VO skal inkluderes ved første mulighet – forstått som første gang det vurderes tiltak / endringer som kan ha betydning for de ansattes arbeidsmiljø (jf. §4-1). Det er på dette tidspunktet det kan legges frem opplysninger og foretas risikovurderinger som er av verdi for det endelige resultatet. Det er oss bekjent at det lokale VO ikke på noen som helst måte eller ved noe som helst tidspunkt er tatt med i denne prosessen. Hvordan kan man da i det hele tatt sende et slikt forslag til politisk behandling? De ansatte er ikke hørt. Det er ikke diskutert med lokalt VO hvilke konsekvenser dette vil få. Slik vi vurderer det er dette et klart brudd på bestemmelsene i Arbeidsmiljølov med der tilhørende forskrifter.

Så til foresattes rett til medvirkning:

I Bærum kommunes vedtekter for kommunale barnehager står det at «samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget

består av foreldre/foresatte og ansatte i barnehagen, slik at hver gruppe er likt representert. Barnehagens eier kan delta etter eget ønske, men ikke med flere representanter enn hver av de andre gruppene». Det kommer tydelig frem at foresatte, gjennom valgte representanter til SU, skal delta som et rådgivende og kontaktskapende organ. Skal det i det hele tatt være relevant å ta imot råd fra SU, må det bli gitt mulighet til at SU får gitt disse i en fase av prosessen der de har reel innflytelse på avgjørelser. I dette tilfellet ble SU informert samtidig som alle andre foresatte – altså når prosessen var «landet» og forelå som et konkret forslag sendt til politisk behandling. SU sin rådførende funksjon er ikke like sterk som VO sin rett og plikt til å medvirke i relevant prosess til riktig tid. Men vi vil likevel argumentere for at det hadde vært til fordel for hele prosessen å ta imot og lytte til innspill fra SU. Det er tross alt foresatte som kjenner barna sine best og vil kunne komme med viktige innspill.

Vi mener de to forholdene det er redegjort for over avdekker vesentlige feil og mangler ved denne prosessen. Hadde riktige personer blitt involvert til riktig tid, ville kritiske konsekvenser av dette nedtaket for både ansatte og barna blitt bragt på bordet. Konsekvensene kunne blitt belyst fra flere sider, vurdert opp mot sannsynlighet og bidratt til en mer helhetlig, transparent og pålitelig prosess skikket for politisk behandling. Slik fremstår den ikke i dag.

ROS-analyse

Foreldregruppens kommentar: At det ikke foreligger en gyldig og utfyllende ROS-analyse som grunnlag for et fremtidig vedtak.

Argumentasjon: I informasjonsmøtet den 21.10 etterspurte foresatte risiko og sårbarhetsanalyser som et analytisk grunnlag for forslaget som er sendt til politisk behandling. Av uttalelsene til kommunalsjef Erik Førland fremkommer det at dette er gjort, uten at vi blir gitt detaljer omkring innhold og utfall. Kommunalsjef Erik Førland kan imidlertid, etter at foresatte spør eksplisitt om dette, bekrefte at ingen representanter fra barnehagen har deltatt i denne prosessen, verken styrer, tillitsvalgte eller kanskje viktigst av alt, lokalt verneombud. Dette til tross for at det i Forskrift om organisering, ledelse og medvirkning (§7-1) står at «risikovurderinger skal gjentas regelmessig, ved endringer som kan ha betydning for (...) helse, arbeidsmiljø og sikkerhet i virksomheten» og at «risikovurderingen skal foretas i samarbeid med arbeidstakerne og deres representanter». Her hopper kommuneledelsen bukk over et av de viktigste prinsippene for god organisasjonsledelse; nemlig solide risiko og sårbarhetsanalyser, foretatt i forkant av og

som et forebyggende tiltak, der riktige personer har fått medvirke til riktig tid. Det er først når dette er på plass at arbeidsgiver kan benytte seg av sin styringsrett.

Kommunalsjef Erik Førland og seksjonsleder Monica Andersen informerer i forlengelsen av dette om at det nå (forstått som etter at beskjeden om nedleggelse er gitt) er satt i gang arbeid med en ROS-analyse på de ansattes arbeidsmiljø. Dette vitner om total mangel på kunnskap og erfaring om bruken av ROS-analyser. En slik analyse skal være tuftet på objektivitet og edruelighet nettopp for å frembringe pålitelig data som kan danne grunnlag for gode beslutninger. Vi kan ikke forstå at en ROS analyse som er påstartet etter at nedtaket er informert til de ansatte kan tilføre prosessen noe verdi.

Innholdet i ROS-analysen

Foreldregruppens kommentar: At innholdet i en eventuell ROS-analyse ikke er tilstrekkelig.

Vi ønsker også å påpeke det vi mener (kan) være en lite utfyllende ROS-analyse. Vi er nødt til å sette (kan) her, da vi tross alt ikke har fått innsyn i selve dokumentet. Et dokument vi i og for seg i det foregående har argumentert for at er verdiløst på grunn av mangel på medvirkning. Til tross for dette er det like fullt et poeng hva kommunen inkluderer som faktorer i denne avgjørelsen. De tre eneste faktorene vi har blitt presentert er (1) økonomi, (2) arealutnyttelse og (3) demografi. Dette skal visstnok være en del av analysene og grunnlaget. Disse tre faktorene kan vi vanskelig argumentere imot. Som kvantitative faktorer har vi forstått at de veier tungt på vektskålen. Det vi savner, både i kommunalsjef Erik Førland sine argumenter og frykter aldri har vært en del av beslutningsgrunnlaget, er de kvalitative faktorene. De det er vanskelig å måle - nemlig de menneskelige. Med støtte i Forskrift til miljørettet helsevern i barnehager og skoler, finner vi at kommunen skal arbeide aktivt for å fremme trivsel og gode psykososiale forhold (§12). Da bør dette i det minste foreligge som en konkret vurdering og danne grunnlag for behandling. Kommunen har selv igangsatt kvalitetsprogrammet «Tett på» der målet er at medarbeiderne skal bli enda bedre til å fremme barnas trygghet, trivsel, læring og språkutvikling. Kommunen deltar også i forskningsprosjektet «Trygg før 3». Forskningsprosjektets resultater er blant annet at samspill med varme og stimulerende voksne er barnehagekvalitet for de yngste barna, og vil legge et grunnlag som all senere utvikling og livsmestring bygger på. Et positivt personalbarn samspill innebærer også at barna får støtte på sitt samspill med hverandre. Basert på resultater fra Foreldreundersøkelsen, som viser at vår barnehage scorer svært høyt på alle indikatorer, er det rimelig å anta at de lykkes på nettopp disse punktene; trygghet, trivsel, læring, varme og riktig stimulering. Det relevante spørsmålet er da hvordan en avvikling av

barnehagen, der barn og voksne spres for alle vinder, vil virke inn på dette? På mange måter vil vi si at barnehagen er de ansatte som arbeider der og det de klarer å skape i samspill med barna. Tar man bort de ansatte og den relasjonen de har opparbeidet over til og gjort seg fortjent til, tar man bort bærebjelken i de gode resultatene! Vi sier ikke at dette ikke kan gjenskapes i en ny barnehage med nye ansatte – men vi spør oss til hvilken pris? Og det er nettopp dette det ikke redegjøres godt nok for. Har kommunen i det hele tatt vurdert konsekvensen? Forstått som de menneskelige konsekvensene. I

informasjonsmøtet henviser kommunalsjef Erik Førland til at de nærliggende barnehagene som våre barn skal spres på er «kvalitetssikret». Dette arbeidet er gjort basert på Foreldreundersøkelsen og forholdstall som barn per ansatt og barn per kvm. Men han sier selv at kvalitetssikringen baserer seg på nåværende situasjon. Ikke på en analyse av hvordan det vil bli etter alle omveltningene og omstruktureringene. Førland bekrefter i tillegg at søsken ikke er garantert plass i samme barnehage! Førland bekrefter også at de to nærliggende barnehagene vil ha et stort behov for vedlikehold i årene fremover som også vil påvirke både ansatte og barn.

I tillegg til den åpenbare mangelen vi påpeker i det foregående, har vi allerede vist til at konsekvensene dette vil få for de ansattes arbeidsmiljø ikke er kvalitativt utredet. De har ikke, verken gjennom tillitsvalgt eller verneombud, fått delta i eller komme med innspill til prosess og/eller resultat. Dog fremstilles det som noe svært positivt at det nå er igangsatt en ROS-analyse, selv om den gjennomføres i motsatt rekkefølge av når den skulle ha blitt gjennomført.

Foreldregruppens øvrige syn:

Argumentet om økonomiske besparelser:

Behov for kostnadsbesparelser og behov for arealer til avlastningsskole virker å være argumentene som veier tyngst i kommunens forslag. Barnas trygghet virker å veie aller minst! Kostnader var også et av hovedargumentene for å legge ned Bærums Verk skole, da det ble argumentert for at vedlikeholdsetterlepet var så stort at det ville være for kostbart å rehabilitere skolen. Kort tid etter vedtaket om nedtak begynte oppussingen av en ny avlastningsskole, som det nå skal gjøres ytterligere investeringer i, på bekostning av våre barns trygghet.

Grunnet manglende innsyn i beregning av økonomiske konsekvenser er det vanskelig for oss å forstå at å transportere barn fra sitt nærmiljø til en avlastningsskole, kan være mer økonomisk enn å vurdere andre midlertidige løsninger lokalt. For oss fremstår det som at

det mest tungtveiende argumentet for avviklingen kun er arealutnyttelse og at ingen andre forhold er vurdert.

Vår barnehage er i god stand, relativt nyoppusset innvendig og det er foretatt betydelig oppgradering av uteområdet for mindre enn 2 år siden. De barnehagene som det kan være aktuelt å flytte våre barn til er i dårligere stand og har allerede et stort oppgraderingsbehov. Det står at den store enheten som har vært planlagt på Helset er utsatt til 2030, for oss betyr det at våre barn nok en gang risikerer å måtte flytte til andre lokaler innen kort tid selv om vi eventuelt må flytte sommeren 2021.

Barnehagens kvalitet:

Foreldregruppen har forståelse for at kommunen må forholde seg til realiteten i en nedgang av antall barn, og at det er behov for mer areal til avlastningsskoler. Vi vil presisere at barnehagens plassering og lokaler ikke er det viktigste for oss. Flere av oss har valgt denne barnehagen pga. kvaliteten til de ansatte og flere år med meget gode resultater på barnehageundersøkelsen. For oss er barnehagens ansatte den aller viktigste ressursen. Det hjelper lite at dere ikke vil splitte barna når dere frarøver de den viktigste tryggheten. Og det er her den kanskje største skuffelsen til foreldregruppen ligger. Skal dere flytte barna for andre gang på tre år så, er det et krav at personalet følger med.

Ved en sammenslåing av barnehagene kunne dette blitt ivaretatt på en bedre måte enn ved et nedtak.

Vennlig hilsen

Foreldregruppen

Lommedalen Barnehage avdeling Bærums Verk.